

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Rok V

Warszawa, 15 czerwca 1948 r.

Nr 12 (126)

T R E Ś C:

Na widowni — *M. Jaroszyński*.

Mówią gminy — *A. Wendel*.

Uchwalanie i zatwierdzanie preliminarzy budżetowych w związkach samorządu terytorialnego na rok 1949 — *K. Sobotka*.

Odciążyć budżet w wydatkach na robociznę — *H. B.*

O trybie prac budżetowych — *Z. Pawlak*.

Z życia samorządu.

Nowe wydawnictwa.

Porady prawne.

Wiadomości urzędowe.

Na widowni

Gospodarka planowa jest na ustach wszystkich. Nie wszyscy jednak rozumieją ją należycie. Tymczasem sprawa jest w gruncie rzeczy prosta.

Założeniem gospodarki planowej jest bowiem stwierdzenie oczywistego faktu, który każdy łatwo może sprawdzić, że wszystkie, choćby najdrobniejsze zjawiska życia społecznego, są jak najściślej ze sobą związane i wzajemnie od siebie uzależnione. Dlatego, chcąc osiągnąć zamierzone cele w jednej dziedzinie, trzeba równocześnie spowodować odpowiednie kształtowanie się stosunków w innych dziedzinach, na pozór bardzo od pierwszej odległych. A chcąc osiągnąć zamierzone cele w całości, trzeba uwzględnić wszystkie dziedziny we wzajemnym związku i w jedną całość związać środki, które wiodą do celu.

Oto np. Bartek na swoim skrawku gruntu może wyprodukować o jeden kwintal mniej albo więcej, z każdego hektara. Mądrala starej daty powie na to, że jest to sprawa Bartka: mniej wyprodukuje, to będzie jadł mniej on i jego rodzina. W rzeczywistości jednak sprawa przedstawia się zupełnie inaczej. W rzeczywistości zwiększenie produkcji o 1 kwintal z każdego hektara przez wszystkie Bartków daje w rezultacie różnicę w produkcji krajowej, idącą w miliony ton zboża rocznie. Od osiągnięcia tej różnicy in plus zależy samowystarczalność żywnościowa kraju; od niej zależy zwiększenie wydajności pracy, a tym samym zwiększenie produkcji węgla, stali itd itd.; od niej zależy, że zamiast dokupywać żywność za granicą sprowadzimy

więcej rudy, bawełny, maszyn garbników itd., co z kolei pozwoli nam wzmóc produkcję przemysłową żelaza, odzieży, butów itd.

Jednakże zależność wszystkich zjawisk jest wzajemna. Ażeby Bartek wzmógł produkcję zboża, do tego potrzeba nie tylko jego dobrej woli i usilnej pracy, ale także stworzenia innych odpowiednich warunków. Trzeba mianowicie, żeby mógł mieć nawozy sztuczne, odpowiednie narzędzia, odzież dla siebie i rodziny i inne rzeczy, warunkujące jego pracę, ażeby mógł to wszystko, co mu potrzeba, bez nadmiernego trudu i kosztu sprowadzić do swojego gospodarstwa i w taki sam sposób produkty swojej pracy odstawić, gdzie należy i ażeby mógł się leczyć, gdy zachoruje, ba, trzeba nawet, aby mógł mieć dobrą książkę, którąby przeczytał gwoli wypoczynku, który wzmocni jego siły, albo gwoli nauki, która podniesie jego umiętność gospodarowania. Te i wiele innych warunków, od których zależy osiągnięcie tak prostego, zdawałoby się celu, jak podniesienie produkcji o 1 kwintal z 1 ha, wymagają planowego ułożenia tak licznych czynników, jak praca robotnika w kopalni i fabryce, należyta organizacja przemysłu, odpowiednie funkcjonowanie kolei, odpowiedni stan dróg kołowych w gminie i powiecie, właściwa organizacja bibliotek, ośrodków zdrowia, szpitalnictwa i wielu, wielu innych.

Ten wzajemny związek i zależność wszystkiego od wszystkiego występuje jeszcze wyraźniej, gdy weźmiemy pod rozwagę zamierzenia w dłuższej perspektywie czasu. Przekonamy się wtedy, jak wiele

zależy od tego w dalszej przyszłości, czy dzisiaj dziecko uczęszcza do szkoły czy nie i do jakiej szkoły, czy prowadzi się opiekę nad dziećmi, czy też puszcza się je samopas, czy zwalcza się gruźlicę i inne choroby społeczne, jakie i jak organizuje się szkoły, od podstawowej poczynając, a kończąc na uniwersytetach i instytucjach naukowych, jakie wydaje się książki itd. itd.

Właściwy sens gospodarki planowej polega na tym, że zmiierzając do zaspokojenia potrzeb ludzkich na najwyższym poziomie i według najbardziej sprawiedliwego podziału wszelkiego rodzaju dóbr, bierze się w rachunek w s z y s t k i e te czynniki, od których zależy osiągnięcie celu i stara się tak je organizować we wzajemnym związku, aby cel ten osiągnąć.

Wiele z tych czynników należy do dziedziny gospodarki samorządowej. Wypływa stąd konieczność połączenia całej gospodarki samorządowej — od samego dołu do góry i bez żadnej reszty — w ogólnonarodowy plan gospodarczy. Połączenie to jest hasłem dnia i bezwzględny nakazem chwili, któremu należy podporządkować wszystkich i wszystko.

*

Niedawno zostały wydane zarządzenia, ustalające nowe terminy układania, uchwalania i zatwierdzania budżetów samorządowych. Wbrew pozorom nie jest to jeszcze jedno z pośród wielu innych, ot takie sobie porządkowe zarządzenie. Sprawa terminów budżetowych jest bowiem zagadnieniem pierwszorzędnej wagi, bezpośrednio związanym z samą zasadą gospodarki planowej.

Budżet każdego związku samorządowego, poczynając od najmniejszej gminy, a kończąc na Warszawie i Łodzi, jest planem gospodarki tego związku na rok następny. Chcąc traktować całą gospodarkę samorządową planowo i włączyć ją w całości do planu narodowego, musimy wziąć w rachunek budżety wszystkich jednostek samorządowych bez żadnego wyjątku. Rachunku całości nie będziemy bowiem mieli, gdy zabraknie budżetu którejkolwiek jednostki samorządu, chociażby najmniejszej. A bez rachunku całości nie jest możliwa gospodarka planowa.

Co więcej, rachunek całości musimy zrobić w jednym czasie. Najpóźniej w tym momencie, kiedy zamykamy rachunek w postaci przedłożenia Sejmowi projektu budżetu państwowego, państwowego planu inwestycyjnego i narodowego planu gospodarczego. Albowiem bezpośrednio czy pośrednio budżet każdej jednostki samorządu jest związany z odpowiednimi planami państwowymi i te ostatnie nie mogą być racjonalnie zaprojektowane bez uwzględnienia budżetów wszystkich jednostek samorządu. Podobnie, jak np. budżetu powiatowego związku samorządowego nie da się zaprojektować racjonalnie bez uwzględnienia budżetów wszystkich gmin w powiecie, a budżetu wojewódzkiego związku — bez uwzględnienia budżetów powiatów i miast wydzielonych w województwie. I dlatego każdy budżet musi być przygotowany, uchwalony i zatwierdzony ściśle w określonym czasie.

O tym winni pamiętać wszyscy, powołani do współdziałania w pracach budżetowych, zarówno urzędnicy samorządowi, przygotowujący i zestawiający materiały do budżetu, jak i członkowie organów wykonawczych, odpowiedzialnych za terminowe przedłożenie budżetu, tudzież członkowie rad narodowych a zwłaszcza prezydium rad narodowych, odpowiedzialnych za terminowe uchwalenie budżetów własnych i zatwierdzenie budżetów niższych jednostek samorządowych. Pamiętać wszyscy muszą o tym, że zupełnie inne są obecnie skutki zaniedbań terminów budżetowych, aniżeli były dawniej, zanim rozpoczęliśmy realizować zasadę gospodarki planowej. Dawniej uchybienie terminom budżetowym było tylko mniej lub więcej karygodnym nieporządkiem. Obecnie to samo uchybienie uniemożliwia racjonalne zestawienie całego planu narodowego, jest więc równoznaczne z sabotowaniem podstawowej zasady gospodarki w demokracji ludowej.

*

W najbliższych dniach prezydium wszystkich rad narodowych w kraju oraz wszystkie organa wykonawcze otrzymają instrukcję budżetową na rok 1949, opartą na wytycznych Rady Państwa, a wydaną przez Kancelarię Rady Państwa w porozumieniu z Ministerstwami Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych i Skarbu. Będą w niej zawarte wskazówki, zmierzające do wprowadzenia większego ładu w gospodarce samorządu, do zapobieżenia marnotrawstwu środków, do skoncentrowania działalności samorządu na podstawowych zadaniach, które należą do samorządu, a z pośród nich — na zadaniach najważniejszych ze względu na ogólną sytuację kraju i ze względu na potrzeby lokalne. Będą w niej również wskazówki, zmierzające do wprowadzenia większego porządku w samobudżetowaniu, do większej jasności i przejrzystości budżetów, wreszcie do większej jednolitości w ujmowaniu poszczególnych dochodów i wydatków, co jest niezbędne, skoro z około 4.000 budżetów jednostek samorządowych musi się zestawić jedną całość i włączyć ją do planu państwowego.

Rzecz prosta, instrukcja nie będzie ostatnim słowem mądrości gospodarczej. Bo gospodarka samorządowa, podobnie jak i cała gospodarka społeczna, będzie się doskonalić z roku na rok w oparciu o doświadczenie, zbierane i wnoszone do wspólnego dobroku przez wszystkich, poczynając od najskromniejszych działaczy i urzędników lokalnych, a na najwyższych czynnikach państwowych skończywszy. Będzie ona jednak poważnym krokiem naprzód ku zrationalizowaniu i uplanowaniu gospodarki samorządowej.

Każdy działacz samorządowy musi się z nią dokładnie zapoznać i współdziałać we wprowadzeniu jej w życie. Szczególnie ważna i konieczna jest ścisła i harmonijna współpraca rad narodowych i ich prezydium z jednej strony oraz organów wykonawczych i aparatu urzędniczego z drugiej. Bez takiego współdziałania nie da się wykonać zadania. Wzorem pod tym względem winna być ścisła współpraca przy wydawaniu instrukcji ze strony najwyższych czynników, powołanych do nadzoru nad radami narodowymi i samorządem.

M. Jaroszyński

ADAM WFNDEL

Mówią gminy

Na marginesie konkursu „Sprawozdanie z działalności gmin z roku 1947”

Do urzędzonego przez dwutygodnik „Rada Narodowa” konkursu stanęło 256 gmin. W olbrzymiej większości są to gminy wiejskie.

Poszczególne województwa ilościowo są tu różnie reprezentowane. Gminy województwa rzeszowskiego nadesłały zaledwie 2 sprawozdania, gminy województwa wrocławskiego zareagowały najżywiej, nadsyłając 56 sprawozdań.

Województwa białostockie, gdańskie i krakowskie nie są reprezentowane w konkursie. Wypada wyrazić żal, iż odnośne prezydja wojewódzkich rad narodowych nie zainteresowały się konkursem. Czyżby Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie w liczbie 195 gmin wiejskich nie znalazło ani jednej gminy, któraby mogła ubiegać się o palmę pierwszeństwa?

Czyżby odradzające się w trudnych warunkach województwo olsztyńskie, w obrębie którego do konkursu stanęły 42 gminy, znajdowało się w lepszych warunkach obiektywnych dla rozwijania pracy gospodarczej i społecznej, niż gminy województwa białostockiego i gdańskiego?

Ilość reprezentowanych powiatów wynosi równo 100. Największą ilość (12) sprawozdań nadesłały gminy pow. Rawa Mazowiecka.

Sprawozdanie z działalności gminy za 1947 rok jako temat konkursu, z natury rzeczy nie było dziełem jednostki, lecz pracą zespołową. Zgodnie zresztą z warunkami konkursu prezydium gminnej (miejskiej) rady narodowej, odpowiedzialne za sprawozdanie, winno było zatwierdzić je na swym posiedzeniu.

Ponieważ olbrzymia większość sprawozdań odpowiada powyższemu wymogom, a niektóre rady narodowe poszły dalej, przedkładając sprawozdania do zatwierdzenia na plenarnych posiedzeniach rad (gmina Boguszów, pow. Wałbrzych, gmina Jutrosin, pow. Rawicz), można przyjąć orientacyjnie, iż prace konkursowe są rezultatem i dziełem wysiłku około 1.500 działaczy rad narodowych na szczeblu gminnym.

Łączna ilość nadesłanych prac daje w sumie wielki tom — 989 stron pisma maszynowego, obrazujących niemały dorobek dołowych ogniw ludowego samorządu.

Gdy się czyta te sprawozdania, można sobie przypomnieć, jak szeroka jest skala działalności władz gminnych, jak niezmiernie bogaty zakres pracy administracji samorządowej w gminie.

Tematykę sprawozdań stanowią: budowa szkół, podatki, walka z analfabetyzmem, szpitale i ośrodki zdrowia troska o lekarza czy weterynarza, budowa i odbudowa dróg, czy zaopatrzenie terenu w znaki drogowe. spółdzielnie, kursy wieczorowe dla dorosłych, elektryfikacja wsi, agencje pocztowe czy doręczanie poczty przez listonoszy wiejskich, walka z alkoholizmem, straż ogniowa i stróża nocna, zadrzewienie, parki czy zalesienie nieużytków, walka ze szkodnikami drzew owocowych, stonka ziemniaczana, pomoc sąsiedzka, sprawa sprzężaju, radiowęzły, mosty, przepusty, zasypywanie rowów strzeleckich i przeciwpancernych, szkolenie organów wykonawczych, opieka społeczna.

Powyższy katalog — to bardzo niepełne wyczerpanie spraw, którymi wypada się zająć władzom gminnym.

które muszą być przedmiotem codziennej troski rady narodowej jako reprezentacji samorządu terytorialnego.

Dla zrozumienia, jak wielki jest zakres działania wiejskiej gminy wystarczy stwierdzić, iż rząd poza posterunkiem Milicji Obywatelskiej czy agencją pocztowo — telegraficzną nie ma tu swoich bezpośrednich organów.

Już to wskazuje, jak wielka i bogata dziedzina życia zbiorowego (gospodarczego, społecznego i kulturalnego) należy do zakresu działania samorządu gminnego.

Rok 1947 był pierwszym rokiem w działalności rad narodowych, w którym na terenie całego państwa, w szczególności zaś na terenie Ziem Odzyskanych, działały już rady narodowe oparte o zasady ustawy z 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych.

Nadesłany materiał konkursowy jest co do jakości bardzo różnorodny.

Są tu gminy, których życie społeczne i praca są nacechowane wielką intensywnością: odnośne rady narodowe, rozumiejąc swe doniosłe uprawnienia i obowiązki, nadają ton w pracy gminy, podnosząc ją na coraz to wyższy poziom.

Są tu gminy, które nie podążają za szybkim nurtem życia odrodzonej Polski, tkwiąc w bezwładzie.

Nadesłany materiał w całości jednak pozwala na wysnucie wniosku o dużych postępach samorządu terytorialnego w najliczniejszych, najważniejszych, bo dołowych ogniwach samorządu.

Jeśli w skali ogólnopaństwowej 1947 rok, pierwszy rok realizacji planu 3-letniego został wykonany w 103%, a na odcinku produkcji rolniczej 1947 rok dał w porównaniu z 1946 r. znaczne osiągnięcia, największe w produkcji hodowlanej (ok. 30% wzrostu), to nadesłane sprawozdania wskazują, że niemała jest tu zasługa gminnych rad narodowych.

Na terenie gminy Św. Katarzyna, pow. wrocławski, plan akcji siewnej należycie został wykonany, gdyż zmobilizowano tu gromadzkie komitety akcji siewnej i pomocy sąsiedzkiej.

Gmina Koronowo, pow. bydgoski, która zajęła pierwsze miejsce w powiecie w realizacji podatku gruntowego, powiększyła stan koni z 340 sztuk w końcu 1945 r. do 648 sztuk w 1947 r. dzięki należytej trosce ludności w kierunku zdobycia własnej siły pociągowej.

Gmina Pęczelice, pow. buski, położona w obrębie sandomińskiego przyczółka, była w 90% zniszczona. Skupione na tym odcinku wielkie masy rezerw hitlerowskich wyjadły zboże i zwierzęta: „Dziś nie ma skrawka ziemi w całej gminie, któryby nie był obsiany”. W 1947 r. Gminna Rada Narodowa podjęła uchwałę zastosowania pomocy sąsiedzkiej, a członkowie Rady, Zarządu Gminnego przy pomocy Komisji Kontroli Społecznej doglądali wykonania uchwały. W wyniku tej pracy w drodze pomocy sąsiedzkiej zaorano 563 ha ziemi.

Gminna Rada Narodowa w Sobiborze, pow. Włodawa, dla zlikwidowania skutków mrozów, powodzi i posuchy wprowadziła pomoc sąsiedzką we własnym zakresie jeszcze przed ukazaniem się dekretu o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie.

Sprawozdania wskazują na znaczny wysiłek samorządu gminnego w dziedzinie oświaty — budowy i odbudowy szkół oraz walki z analfabetyzmem przede wszystkim.

Szczególne osiągnięcia w dziedzinie oświatowej mają Ziemie Odzyskane.

Władze gminy Malczyce, pow. Środa Śląska, zatroszczyły się nie tylko o doprowadzenie do należytego stanu wszystkich 7 budynków szkolnych, ale i o odpowiednie mieszkania dla zespołu nauczycielskiego. Stało się to przy niemalym udziale społeczeństwa, zorganizowanego w lokalnych kołach rodzicielskich.

Komisja Oświatowa przy G.R.N. w Szczecinku, pow. Szczecinek, wizytuje szkoły, troszczy się o zaopatrzenie szkolnych bibliotek w cenną literaturę; spowodowała także, by szkoły nadsyłały co miesiąc wykaz dzieci, opuszczających notorycznie lekcje, dla wyciągnięcia konsekwencji wobec opieszłych rodziców.

Komisja Oświatowa przy G.R.N. w Tuchomiu, pow. bytowski, opiekuje się kursami repolonizacyjnymi, prowadzonymi w 6 ośrodkach szkół powszechnych.

Komisja Oświatowa przy G.R.N. w Gorzanowie, pow. Bystrzyca Kłodzka, przeprowadza co kwartał przegląd budynków szkolnych pod względem czystości.

Gminna Rada Narodowa w Czerniewicach, pow. Rawa Mazowiecka, z dumą rejestruje pęd młodzieży do nauki, stwierdzając, iż stosunek uczącej się młodzieży wiejskiej w szkołach średnich w porównaniu z czasami przedwojennymi wzrósł o 800% i na terenie gminy Lipno pow. Lipno nie ma dziecka do lat 18, któreby nie było objęte obowiązkiem szkolnym.

Szczególne cenna jest praca gmin na odcinku walki z analfabetyzmem.

Na trudnym terenie gminy Godów, pow. puławski, nekanej w 1947 r. przez bandy, w staranny sposób wykonano budżet oświaty. We wszystkich szkołach zorganizowano kursy dla dorosłych, z których licznie korzystają analfabeci.

Gminna Rada Narodowa w Dobromierzu, pow. Jawor, zapewniła analfabetom należyte warunki do nauki, a dla podkreślenia wagi tej sprawy członkowie Prezydium G.R.N. przychodzą od czasu do czasu na lekcje, a zauważone niedomagania wnoszą na porządek obrad plenum lub prezydium rady.

Na uwagę zasługuje praca gmin w ważnej niezmiernie, a tak na ogół zaniedbanej w Polsce sprawie dróg.

Szereg gmin podchodzi do tego istotnego zagadnienia po gospodarsku, rozumiejąc, iż droga niewyremontowana w tym roku, w przyszłym roku będzie kosztowała znacznie więcej.

Gmina Bobrowo, pow. Brodnica, w dużej mierze przy pomocy szarwarku naprawiła w 1947 r. szereg dróg o łącznej długości 65 km, wybudowała 2 nowe mosty oraz gruntownie naprawiła 3 mosty.

W gminie Jutrosin, pow. Rawicz, dzięki właściwie rozplanowanemu szarwarkowi i poświęceniu się ludności wybudowano szosę długości 3 klm.

Wedle danych gminy w Kazimierzy Wielkiej, pow. Pińczów, przy pomocy szarwarków wykopano 17 km rowów przydrożnych oraz uporządkowano 45 km dróg gruntowych.

Jest rzeczą oczywistą, iż bujny rozwój życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego w Polsce jest rezultatem i wyrazem tych wielkich przemian, jakie się dokonały u nas w ciągu ostatnich kilku lat.

Jest rzeczą oczywistą, iż nowa wieś reformy rolnej, ma odmienne oblicze od wsi przedwojennej „Wieś zaciężna, wieś spokojna“ należy do przeszłości.

Na te liczne osiągnięcia, które z obiektywizmem można i trzeba zarejestrować, składają się wysiłki ludności organizacji, aparatu rządowego i samorządowego.

Znaczną rolę odgrywają tu same rady narodowe, nowe organa ustrojowe samorządu, początkowo słabe, a coraz bardziej dojrzałe do rozstrzygania trudnych niekiedy problemów swego terenu.

„Z gmin składa się państwo“ — stwierdza po prostu Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Kaczorowie, pow. jaworski.

Dobrym jest znakiem dla działalności rad narodowych, iż spośród 256 gmin jest tylko kilkanaście rad, które w 1947 r. odbyły mniej posiedzeń niż 10.

Oczywiście, sama częstość odbywania posiedzeń, choć istotna, nie mówi jeszcze o pracy rad. Stałe wzrastająca frekwencja, tematyka posiedzeń, osiągnięcia w pracy rad, zwłaszcza na odcinku kontroli i oświaty, wskazują na rosnącą żywotność rad.

Sprawozdania wielu rad zawierają wiadomości o usprawnieniu komisji kontroli społecznej, które utrwaliły przekonanie o urzeczywistnieniu w pracy aparatu rządowego i samorządowego sprawiedliwości społecznej.

Rady narodowe są wyrazem aktywności społeczeństwa, stąd praca rad narodowych w dużej mierze ma wpływ na oblicze terenu.

Nie pójdzie naprzód ta gmina, w której rada narodowa cierpi na bezwład.

Gminna Rada Narodowa w Wałowicach, pow. Rawa Mazowiecka, wprowadziła na plenarnych posiedzeniach referaty o ustawie z 11.IX.1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych oraz o podatku gruntowym, a dla utrzymania kontaktu z terenem spośród 12 plenarnych posiedzeń odbyła 3 sprawozdawcze z udziałem społeczeństwa po 200 osób każde.

Na terenie gminy Męcinka, pow. Jawor, wyjaśniono sprawy podatkowe na zebraniach gromadzkich. W gminie miejskiej w Kórniku, pow. Śrem, przeprowadzono radiofonizację; ważniejsze posiedzenia rady transmituje się.

Członkowie Gminnej Rady Narodowej w Brodnicy — Wsi, pow. Brodnica, biorą udział w gromadzkich zebraniach, informując o pracach rady.

100% frekwencja na plenarnych posiedzeniach Gminnej Rady Narodowej w Jutrosinie, pow. Rawicz, całkowicie uzasadnia prosty wniosek zawarty w sprawozdaniu tej gminy: „Wszyscy radni w posiedzeniach biorą udział, z czego można wnioskować, że gminą się interesują“.

Na terenie szeregu gmin wprowadzono urzędowanie przewodniczącego gminnej rady narodowej 2 razy w tygodniu dla wysłuchiwanie skarg mieszkańców, załatwiania korespondencji itd.

Rzetelna praca rad, ich prezydium i komisji jest bodźcem i dla organów wykonawczych i dla społeczeństwa w pokonywaniu wszelkich trudności.

Władze gminne w Oleśnicy, pow. Busk, rozpoczęły pracę w tragicznych wręcz warunkach. Z 14 gromad — 5 było całkowicie zniszczonych, a 9 było zniszczonych w 50%. Poniszczony były budynki szkolne, remizy strażackie, budynek zarządu gminnego, domy ludowe. Ogarniało organizatorów tamtejszego samorządu tak dobrze znane Warszawiakom uczucie, iż można to będzie odbudować dopiero za kilkanaście lat. Gminna Rada

Narodowa i Zarząd Gminny rozpoczęły pracę „na emigracji“ w sąsiedniej gminie.

W 1947 r. odbudowano 3 budynki szkolne, budynek Zarządu Gminnego, 1 km drogi bitej, doprowadzono do należytego stanu urządzenia melioracyjne. Dziś w tej gminie jest biblioteka 300 tomowa.

Obowiązek szkolny zrealizowany jest w 99%, czego nie było przed wojną. Są kursy dla analfabetów i pół-analfabetów.

W ten sposób suche cyfry sprawozdań, referowane w nich gołe fakty, nabierają rumieńców życia, wskazując jak dalece droga obrona przez Polskę jest jedynie prawidłowa.

Obok tych niewątpliwych osiągnięć, napawających uzasadnionym optymizmem, należy podkreślić w pracy rad cały szereg niedociągnięć, i to podstawowych.

Omówienie ważnych i istotnych zagadnień budżetowych w świetle nadesłanych sprawozdań konkursowych oraz krytyczna ich analiza będzie przedmiotem odrębnego artykułu, który zostanie opublikowany w jednym z najbliższych numerów „Rady Narodowej“.

Marginesowo tylko wypada stwierdzić, że w 1947 r. gminne rady narodowe przykładały minimalną wagę do budżetu.

Znamienne, a niekiedy alarmujące są budżety niektórych gmin.

Gmina wiejska w Łądku Zdroju, pow. Bystrzyca, z budżetu 1.182.000 zł wydatkowała na dział I aż 908.000 zł, a gmina w Domnicy, pow. Słupsk, dysponując budżetem 1.360.000 zł wydatkowała na zarząd ogólny 1.053.000 zł.

Przed wydaniem przez Sąd Konkursowy orzeczenia niektóre gminy były inspekcjonowane, dla skonfrontowania danych sprawozdania z rzeczywistym stanem rzeczy.

Gmina Bramka, pow. Morąg z budżetu 1.200.000 zł wydatkowała na zarząd ogólny 850.000 zł (co dopiero ujawniła inspekcja).

O stosunku G.R.N. w Bramce do prac budżetowych świadczyć może fakt, że budżet na 1948 r. w ogóle nie został przez tę radę uchwalony, gdyż nie można było zebrać... wymaganego quorum. Zarząd Gminny przesłał projekt budżetu do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Morągu, które „budżet“ zatwierdziło.

Przykłady te możnaby mnożyć, a winny one być ostrzeżeniem dla działaczy rad narodowych na wszystkich szczeblach.

Stosunek do grosza publicznego dobitnie charakteryzuje działacza państwowego i społecznego.

Powyższe ujemne skutki pochodzą m. in. stąd, że szereg rad narodowych zapomina o wielkich uprawnieniach w dziedzinie planowania (w szczególności budżetowania) i kontroli zapisanych w ustawie z 11.IX.1944 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych.

W szeregu gmin, wbrew powyższej ustawie nie zorganizowano komisji finansowo-budżetowej, która obok

komisji oświatowej i kontroli społecznej, jest komisją obowiązkową. Brak jest komisji finansowo - budżetowej we wspomnianej wyżej Dominicy, w Chojnicach Wsi, pow. Chojnice, w gminie Czajki, pow. Krasnystaw, w Tuchomiu, pow. Bytów, i innych.

A wystarczy przestudiować budżet gminy Jutrosin, pow. Rawicz, w którym wszystkie pozycje po stronie wydatków są przewidziane prawidłowo i wyjątkowo trafnie w zestawieniu z faktycznym stanem rzeczy, by dojść do przekonania, że jest to rezultatem okoliczności przytoczonej w sprawozdaniu, iż budżet był uchwalony po szczegółowym zbadaniu potrzeb przez komisję finansowo-budżetową.

Sprawa komisji jest węzłowym zagadnieniem w pracy rad.

Zdarza się, że rady nie powołują czasem komisji obowiązkowych, powołują natomiast nadmierną ilość innych komisji.

Liczba 12 komisji przy G.R.N. w Bobrowie, pow. Brodnica, lub 15 komisji przy G.R.N. w Kazimierzy Wielkiej, pow. Pińczów, wydaje się nadmierna. Istnienie w szeregu gmin komisji oświaty rolniczej obok komisji oświatowej jest zbędne.

W pracach niektórych rad ujawniają się niewłaściwe tendencje.

Jeśli Gminna Rada Narodowa w Strzelinie, pow. Wrocław, dla podniesienia aktywności uznała za konieczne wprowadzić w II półroczu 1947 r. diety za udział w posiedzeniach, co jakoby podniosło frekwencję, to wyniki pracy nie są tu jednak zbyt widoczne.

Brak jest tu jakiegokolwiek pracy w dziedzinie walki z analfabetyzmem przy ilości analfabetów 100. Twierdzenie, że analfabeci w wieku starszym uważają za niedorzeczność uczęszczanie na kursa i dopiero zastosowanie przymusu może tu pomóc, jest całkiem błędne.

Przyznanie przez tę gminę stypendium uczniowi, który następnie samowolnie opuścił szkołę, nie świadczy o przemyślanych posunięciach władz gminnych.

Konkurs przyniósł bogaty i ciekawy materiał, który dla Kancelarii Rady Państwa będzie cennym elementem w codziennym kierownictwie pracami rad.

Byłoby rzeczą pożądaną, by właściwie zwierzchnie wojewódzkie i powiatowe rady narodowe zainteresowały się także wynikami konkursu.

Niepodobna w krótkim podsumowaniu wyróżnić wszystkie rady, które na to zasługują, a których liczba przekracza znacznie ilość 15 nagrodzonych biblioteczkami i 12 wyróżnionych.

Niepodobna wspomnieć o wszystkich radach, które swą rzetelną pracą wniosły cenny wkład w urzeczywistnienie szczytnych zasad ludowego samorządu.

Spośród blasków i cieniów sprawozdań konkursowych przebija niewątpliwie prawda, iż w radach narodowych tkwi olbrzymia energia potencjonalna, którą należy wyzwoić, co może być dziełem samych rad narodowych.

W ciągu czerwca wszystkie samorządy opracowują swoje budżety na rok 1949

KAZIMIERZ SOBOTKA

Uchwalanie i zatwierdzanie preliminarzy budżetowych w związkach samorządu terytorialnego na r. 1949

W poprzednim numerze „Rady Narodowej“ został przedrukowany okólnik Kancelarii Rady Państwa z dnia 24 maja 1948 r. Nr. 41, ustalający kalendarz prac budżetowych dla związków samorządowych na rok 1949.

Okólnik ten poprzedza szczegółową instrukcję budżetową, zawierającą wytyczne charakteru merytorycznego i formalnego dla związków samorządowych, jaka w chwili ukazania się tego numeru zostanie rozesłana w teren.

Przed podjęciem pracy nad układaniem, uchwalaniem i zatwierdzaniem preliminarzy budżetowych na rok 1949 wypada zastanowić się nad kilku zasadniczymi zmianami, jakie zostają wprowadzone do tych prac w porównaniu z latami ubiegłymi.

Istotną zmianą, jaka zostaje wprowadzona w roku bieżącym do prac nad budżetami, jest powiązanie preliminarzy budżetowych samorządowych z państwowym planem finansowym. Gospodarka samorządowa stanowi bowiem jedność z całą gospodarką społeczną. Zasada gospodarki planowej, którą przyjęliśmy jako jedną z podstawowych zasad w ustroju demokracji ludowej, wymaga nieodzownie, aby cała gospodarka społeczna znalazła jednocześnie właściwy obraz w budżecie Państwa i związków samorządowych; budżety samorządowe stanowią bowiem integralną część państwowego planu finansowego.

Praktyczne powiązanie finansów samorządowych z budżetem państwowym realizuje się przez Samorządowy Fundusz Wyrównawczy, dotacje na cele specjalne z budżetu poszczególnych ministerstw, współdziałających z samorządem terytorialnym w utrzymywaniu jego agend, oraz przez ewentualną dotację uzupełniającą, w myśl art. 19 — 20 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych i art. 6 pkt. 11 ustawy z dnia 9 marca 1948 r. o Samorządowym Funduszu Wyrównawczym.

Jeszcze ściślej są powiązane budżety nadzwyczajne z państwowym planem inwestycyjnym, gdyż związki samorządowe mogą przeprowadzać tylko takie inwestycje, które zostały zgłoszone i objęte państwowym planem inwestycyjnym.

Stąd wypływa konieczność ścisłego dostosowania terminów układania, uchwalania i zatwierdzania preliminarzy budżetowych na rok 1949 w związkach samorządowych do terminów układania budżetu państwowego.

Budżety wszystkich związków samorządowych muszą być uchwalone i zatwierdzone tak wcześnie, ażeby były gotowe w chwili zakończenia prac, związanych z przygotowaniem budżetu państwowego i ażeby równocześnie z wniesieniem na sesję Sejmową projektu budżetu państwowego mogły być przedstawione Sejmowi zestawienia budżetów samorządowych na rok 1949.

Kalendarz prac budżetowych przedstawia się następująco: już w czerwcu r. b. w biurach wszystkich związków samorządowych powinny być podjęte równocześnie prace wstępne nad ułożeniem projektów własnych budżetów na rok 1949 z tym, że w projektach budżetów wojewódzkich i powiatowych związków sa-

morządowych mogą nastąpić zmiany po otrzymaniu zestawień budżetowych od związków samorządowych niższego rzędu. Gminy wiejskie i miasta niewydzielone mają wyznaczone na ułożenie i uchwalenie przez organa samorządowe swych preliminarzy dwa miesiące: czerwiec i lipiec. W terminie do 1 sierpnia r. b. powinny być przedstawione do zatwierdzenia preliminarze budżetowe gmin wiejskich i miast niewydzielonych prezydiom rad powiatowych.

W ciągu sierpnia powinny być zatwierdzone przez prezydium rad powiatowych budżety gmin wiejskich i miast niewydzielonych.

Powiatowe związki samorządowe i miasta wydzielone powinny uchwalić własne preliminarze na rok 1949 w sierpniu i przedstawić je do zatwierdzenia prezydiom wojewódzkich rad narodowych do 1 września r. b.

Prezydium rad wojewódzkich mają zatwierdzić budżety wszystkich powiatowych związków samorządowych i miast wydzielonych w ciągu września. Zarazem w ciągu września wojewódzkie związki samorządowe oraz m. Warszawa i m. Łódź uchwalają własne preliminarze budżetowe i przedstawiają je do zatwierdzenia Radzie Państwa w terminie do 1 października r. b.

Nową czynnością w pracach budżetowych jest wypełnienie zestawień statystycznych.

Jednocześnie z własnymi preliminarzami budżetowymi **wszystkie** związki samorządowe wypełniają i przesyłają swej władzy nadzorczej, t. j. prezydiom rad wojewódzkich i powiatowych w 2 egzemplarzach 8 tablic według wzorów, załączonych do instrukcji.

Na prezydiach rad powiatowych i wojewódzkich oraz ich organach wykonawczych ciąży ponad to obowiązek skorygowania otrzymanych tablic w związku ze zmianami, wprowadzonymi przy zatwierdzaniu budżetów nadzorowanych związków samorządowych i sporządzenia niezależnie od własnych tablic — zestawień zbiorczych na podstawie budżetów zatwierdzonych.

Zestawienia zbiorcze z powiatu przesyłają razem z własnymi tablicami i preliminarzem budżetowym prezydium rad powiatowych — prezydiom rad wojewódzkich, a te ostatnie z województwa — Kancelarii Rady Państwa.

Terminy wypełnienia tablic Nr. 1 — 8, sporządzenia zestawień zbiorczych z powiatu wzgl. z województwa oraz przesłania ich władzom nadzorczym, muszą być koniecznie dotrzymane. Już bowiem w październiku r. b. ma być dokonane zestawienie budżetów związków samorządowych z całego kraju. Jeśli więc który związek samorządowy nie nadeśle wypełnionych tablic w terminie, udaremni możliwość sporządzenia zestawień zbiorczych w skali ogólnokrajowej.

Rola tych tablic nie ogranicza się wyłącznie do zebrania przez władze nadzorcze pewnych wiadomości statystycznych.

Tablice Nr. 1 — 8 i zestawienia zbiorcze powinny być tłem, na którym odbywa się przygotowanie preliminarzy budżetowych do zatwierdzenia przez prezydium rad wojewódzkich i powiatowych. Otrzymane do zatwierdzenia preliminarze mogą być dokładnie przepracowane

dopiero na tle całokształtu zamierzonej działalności gospodarczej, ujętej liczbowo w zestawieniach zbiorczych budżetowych z całego województwa wzgl. powiatu.

Porównawcze zestawienie liczby etatów, wydatków osobowych, administracyjno-rzeczowych oraz wydatków celowych na drogi, oświatę, zdrowie publiczne i t. p. w poszczególnych gminach wiejskich jednego powiatu względnie w powiatowych związkach samorządowych i w miastach tego samego województwa umożliwi władzom nadzorczym, zatwierdzającym preliminarze budżetowe tych związków, usunięcie zbędnych przerostów personalnych i racjonalną ocenę kosztowności podejmowanych zamierzeń.

Podsumowanie strukturalnych deficytów w budżetach zwyczajnych umożliwi powiatowemu związkowi samorządowemu objęcie ich własnym preliminarzem budżetowym a wojewódzkiemu związkowi samorządowemu zorientowanie się w potrzebach związków samorządowych na terenie województwa i wystąpienie z wnioskiem do Zarządu Samorządowego Funduszu Wyrównawczego. Ponad to wojewódzki i powiatowy związek samorządowy, zorientowane co do kierunku działania nadzorowanych Związków samorządowych i potrzeb terenu, będą mogły do tych potrzeb dostosować własne programy gospodarki.

Wyznaczony termin jednego miesiąca dla powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych nie jest zbyt długi. Wykonanie w ciągu jednego miesiąca prac, związanych z zatwierdzeniem otrzymanych z powiatu czy

z województwa preliminarzy budżetowych, poprawienie tablic Nr. 1 — 8, zestawienie tablic zbiorczych, uchwalenie własnego preliminarza budżetowego i wypełnienie własnych tablic Nr. 1 — 8 wymaga **zmobilizowania wszystkich rozporządzalnych sił i środków na szczeblu powiatu czy województwa.**

Wykonanie tych prac będzie możliwe tylko przy jak najbardziej ścisłym współdziałaniu **organów wykonawczych** w związkach samorządowych i ich biur z prezydiami rad narodowych i biurami przy tych prezydiach.

Należy tu zaznaczyć, że instrukcja budżetowa, wydana przez Kancelarię Rady Państwa do prezydiów rad narodowych, jest jednocześnie instrukcją Ministerstwa Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych do organów wykonawczych samorządowych. Na wydziałach wojewódzkich i powiatowych i ich przewodniczących na zarządach miejskich i gminnych i ich przewodniczących ciąży taki sam obowiązek wykonania zadań, jakie nakłada instrukcja i odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie tych zadań, co i na prezydiach rad narodowych.

Wspólny i harmonijny wysiłek, jaki mają podjąć prezydium rad i ich organa wykonawcze nad ułożeniem programów gospodarki samorządowej na rok 1949 i zatwierdzeniem tych programów jest trzecim nader dodatnim zjawiskiem, jakie wprowadza instrukcja budżetowa Kancelarii Rady Państwa, wydana w porozumieniu z zainteresowanymi Ministerstwami.

Odciążyć budżet w wydatkach na robociznę

Większość związków samorządowych, zestawiając preliminarz budżetu na rok 1949, staje wobec konieczności ograniczenia programu niezbędnych prac z braku dostatecznego pokrycia w dochodach. Wprawdzie przewidziane są dotacje z Funduszu Wyrównawczego, lecz, wobec ogromu potrzeb odbudowującego się i przebudowującego Państwa, zrozumiałe jest, że dotacje przypadną samorządom upośledzonym pod względem uprawnień podatkowych zwłaszcza miastom, lub szczególnie dotkniętym klęskami wojennymi i losowymi.

Większość gmin wiejskich i miast małych musi radzić sobie, wykorzystując m.in. t.zw. świadczenia w naturze, (Dz. U.R.P. 1935 r. poz. 204 i r. 1936 poz. 377). Użyć je trzeba na pokrycie kosztów przewozu i wykonanie przewidzianych w kosztorysach robót, zgłoszonych do budżetu zwyczajnego i nadzwyczajnego. Świadczenia mogą być użyte do:

1) budowy i utrzymania dróg, mostów, i innych urządzeń drogowych, zaliczając tu zwózkę budulca, wykopy i nasypy, zbieranie i tłuczkę kamienia, kopanie żwiru, odprowadzenie wody, brukowanie ulic, odgruzowanie ulic i placów, obsadzenie ich drzewami,

2) wszelkich niefachowych robót przy budowie szkół, domów społecznych i innych budynków gminnych i gromadzkich, a także remiz pożarniczych, (Dz. U. 1939 r. poz. 206 i ustawa samorządowa z r. 1933 art. 23, 3),

3) melioracji wodnych, włącznie z odprowadzeniem wód i zabezpieczeniem przed powodzią,

4) zagospodarowania i zalesienia nieużytków gminnych i gromadzkich.

Zwalczając należyty pogląd, że świadczenia w naturze nadają się tylko do wykonywania przez ludność wiejską

względnie rolniczą. W mniejszych miastach prace świadczeniowe mogą być przeprowadzone nawet sprawniej niż w rozległej gminie. Obecność rzemieślników i robotników budowlanych pozwala na rozszerzenie zakresu czynności, wykonywanych w drodze świadczeń, z zastrzeżeniem, że dzień pracy fachowca należy liczyć znacznie ponad zwykłą dniówkę.

Przy planowaniu robót, opartych o robociznę obywatelską, należy pamiętać:

1) że stosowanie świadczeń opłaca się jedynie wówczas, gdy zobowiązana do nich ludność odczuwa potrzebę robót, do których ma być powołana,

2) że organizowanie robót jest trudne i wymaga starannego przygotowania aparatu technicznego (odpowiednio dobranych pracowników specjalistów i sprzętu), projektów i planów, oraz gotówki niezbędnej na wydatki rzeczowe i robociznę fachową,

3) że prace należy tak rozłożyć w terenie, by zobowiązani obywatele wykonywali ją możliwie blisko swego zamieszkania, a tak skupić w czasie poszczególne roboty, by nieliczny personel kierowniczy i najemni fachowcy oraz tabor byli intensywnie wykorzystani,

4) że kontrola i sprawozdawczość robocizny obywatelskiej ma stać na wysokim poziomie, a wszelkie zajęcia i niedociągnięcia wymagają szczególnie umiejętnego traktowania,

5) że równoważnik gotówkowy spłaty dniówki wymiarowej świadczeń jak również zamiennik dniówki pieczej na sprzężajną wzgl. dniówkę robotnika fachowego*)

*) Przez dniówkę robotnika fachowego należy rozumieć 8 godzin pracy fachowej np. ciesielskiej a nie dzień pracy niekwalifikowanej wykonywanej przez fachowca

winien odpowiadać miejscowym cenom i stosunkom. Plan świadczeń w naturze uchwała gminna (miejska) rada narodowa, w ślad za budżetem, w oparciu o uchwałę wojewódzkiej rady narodowej ustalającą normy obciążenie robocizną. (okólnik Min. Adm. Publ. Nr 16-47). Plan ten przesyła się do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej wraz z preliminarzem budżetu i kosztorysami.

Plan ma wykazać:

a) dane podstawowe: ilość dniówek wymierzonych, równoważnik gotówkowy jednej dniówki pieszej i sprzężajnej, równowartość gotówkową całego wymiaru:

b) kwoty równowartości świadczeń, przeznaczonych na poszczególne dziedziny gospodarki, w kolejności działu budżetu wydatków gminy (pozycje odpowiadają poszczególnym robotom zamierzonym).

W związku z tym należy:

1) w preliminarzu budżetowym zwyczajnym i nadzwyczajnym, przy każdej pozycji wydatków na roboty, przy których ma być zastosowana robocizna — w rubryce 9-tej „objaśnienia“ wpisać: W planie świadczeń, poz. . . . przewidziano użycie dniówek, wartości zł. Wstawić tu dniówki wymiarowe, t.j. piesze, wraz z preliminarzem sprzężajnych;

2) w planie świadczeń, w kolejnych pozycjach planu podać w „objaśnieniu“: W budżecie wydatków § poz przewidziano wydatek gotówkowy

ZYGMUNT PAWLAK

O trybie prac budżetowych

Jest rzeczą wiadomą, że preliminarze budżetowe związków samorządowych w większości wypadków były dotychczas uchwalane i zatwierdzane z opóźnieniem i to nieraz b. znacznym. Nieliczną grupę stanowiły corocznie te związki samorządowe, które miały budżety zatwierdzone w wymaganych przez przepisy prawne terminach. Stan taki powodował niepożądane zjawisko w większości związków samorządowych prowadzenia przez pewien okres czasu, obejmujący niekiedy szereg miesięcy, gospodarki bez budżetu. W roku bieżącym w zakresie terminowości prac budżetowych na rok 1949 ma nastąpić radykalny przełom, polegający na tym, że wyznaczone terminy prekluzyjne na przedstawienie preliminarzy do zatwierdzenia oraz na zatwierdzenie preliminarzy muszą być przez wszystkie związki samorządowe bezwzględnie dotrzymane, przy czym terminy te zostały znacznie przyspieszone (patrz okólnik Nr 41 Kancelarii Rady Państwa w Nr 11 „Rady Narodowej“).

Niewątpliwie na taką decyzję musiały wpłynąć ważne względy, dlatego więc prezydium rad narodowych i organa wykonawcze związków samorządu terytorialnego winny dołożyć wszelkich starań, aby prace budżetowe były w wyznaczonych terminach zakończone. Należy bowiem mieć na uwadze b. ważny moment, że — jak to wynika z treści rozesłanego przez Kancelarię Rady Państwa okólnika budżetowego — budżety na r. 1949 wszystkich związków samorządowych muszą być zestawione w sumach ogólnych w formie odpowiednich tablic zbiorczych, hierarchicznie, t.j. w skali powiatu, województwa i wreszcie całego Państwa. Nieopracowanie więc na czas preliminarza, lub nie zatwierdzenie preliminarza w wyznaczonym terminie, chociażby tylko jednego związku samorządowego, począwszy od gminy wiejskiej, uniemożliwi sporządzenie w porę przez Kancelarię Rady

zł . . . w czym: a) na opłacenie fachowego personelu . . . b) na zakup materiału i sprzętu . . . c) na inne wydatki.

Odpowiednio do tych wskazań zajdzie potrzeba umieszczenia na przyszłość w sprawozdaniu z wykonania budżetu (zwyczajnego i nadzwyczajnego oraz z wykonania planu świadczeń w naturze danych liczbowych, zawierających analogiczne dane, jak wyżej w punkcie 1) i 2) (W sprawozdaniu z wykonania budżetu dochodów zwyczajnych umieszcza się całą sumę opłat zastępczych, pobranych za niewykonanie świadczeń, a w sprawozdaniu o wykonaniu planu świadczeń, — w objaśnieniu — kwotę ściągniętych opłat zastępczych).

Opracowanie planu wymaga uprzedniego omówienia sprawy w powiatowym zarządzie drogowym i w prezydium pow. rady narodowej wzgl. wydziale powiatowym.

By móc w r. 1949 wykonywać, przy użyciu świadczeń większe prace, niezbędne jest poczynienie przygotowań w roku bieżącym. W preliminarzu budżetu trzeba przewidzieć nie tylko pokrycie gotówkowe fachowej robocizny, zakupu sprzętu mniejszego i budulca, lecz i opłacenie nadzorca robót, wzgl. też technika i drożników. Sprzęt większy i zwł. maszyny winien dostarczyć powiatowy związek samorządowy, który też ma dać nadzór techniczny: pomoc ta może w części pociągnąć wydatki dla gminy, wobec czego i te przewidzieć należy w preliminarzu.

H. B.

Państwa ogólnego zestawienia budżetów samorządowych w skali całego kraju.

W tym stanie rzeczy staje się zrozumiałe silne akcentowanie konieczności dotrzymania terminów prac, związanych z uchwaleniem i zatwierdzeniem preliminarzy budżetowych na rok 1949.

Podejście do wykonania tego zadania przedstawiać się będzie inaczej na szczeblu gmin wiejskich i miast niewydziałonych, a inaczej na szczeblu powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych oraz miast wydzielonych.

Zadaniem gmin wiejskich i miast niewydziałonych jest opracowanie i uchwalenie tylko własnych preliminarzy i przesłanie ich do zatwierdzenia prezydium powiatowych rad narodowych, na co mają wyznaczony termin do 1 sierpnia b.r. Wobec niewielkich rozmiarów gospodarki tych gmin powyższy termin należy uznać za zupełnie wystarczający dla wykonania całości prac budżetowych bez większego wysiłku.

Natomiast zadanie będzie trudne, połączone z dużym wysiłkiem i pośpiechem:

1) w powiatowych i wojewódzkich związkach samorządowych, które oprócz opracowania i uchwalenia własnych preliminarzy muszą przeanalizować i zatwierdzić preliminarze nadzorowanych związków samorządowych,

2) w miastach wydzielonych, a zwłaszcza w miastach dużych — ze względu na duże rozmiary prac budżetowych, wynikające z prowadzenia licznych agend administracyjnych, zakładów i przedsiębiorstw oraz z rozległej i skomplikowanej gospodarki.

Z powyższych więc względów w wymienionych grupach związków samorządowych masuwa się konieczność należytego i natychmiastowego zorganizowania cało-

kształtu prac budżetowych o charakterze wykonawczym, a następnie ustalenia trybu prac organów wykonawczych i komisji rad narodowych.

Pierwszoplanową pozycją programu prac ogólnych będzie ustalenie przez prezydium rady narodowej w porozumieniu z organem wykonawczym **zasadniczych terminów**, a mianowicie:

- 1) terminu opracowania projektu budżetu,
- 2) terminu przyjęcia go przez kolegium organu wykonawczego,
- 3) terminu przedłożenia projektu budżetu prezydium rady narodowej,
- 4) terminu rozpoczęcia i zakończenia prac nad rozpatrzeniem preliminarza przez komisję finansowo-budżetową,
- 5) terminu wniesienia preliminarza na posiedzenie rady narodowej.

Termin przesłania preliminarza do zatwierdzenia jest ustalony z góry w okólniku Nr 41 Kancelarii Rady Państwa.

Powyzsze terminy muszą być ściśle dotrzymane, w przeciwnym bowiem razie cały kalendarz budżetowy uległby załamaniu.

Dotrzymanie terminu, ustalonego na ostateczne opracowanie preliminarza budżetowego, wiąże się ściśle z **rozplanowaniem prac wykonawczych pomiędzy poszczególne** jednostki organizacyjne związku samorządowego, t.j. pomiędzy wydziały administracyjne, zakłady oraz przedsiębiorstwa. Chodzi tu głównie o to, ażeby każda z tych jednostek otrzymała jasne dyrektywy, co w całokształcie prac budżetowych ma wykonać i w jakim terminie. Ze względu na pośpiech wskazane jest załatwienie tej sprawy nie w drodze wydania pisemnych zarządzeń przez przełożonego związku samorządowego, jak to się zazwyczaj praktykuje, lecz na specjalnym posiedzeniu kolegium organu wykonawczego przy obowiązkowym udziale wszystkich naczelników (kierowników) wydziałów administracyjnych oraz dyrektorów zakładów i przedsiębiorstw. Protokół z takiego posiedzenia, zawierający wspomniane wyżej dyrektywy, winien być następnie przesłany w odpisie wszystkim jednostkom organizacyjnym. Kalendarz prac winien przewidywać terminy na opracowanie preliminarzy zakładów i przedsiębiorstw wcześniejsze od terminu opracowania preliminarza administracyjnego, ten ostatni bowiem obejmuje końcowe wyniki preliminarzy pierwszych (nadwyżki i niedobory). Obowiązkiem naczelników (kierowników) wydziałów oraz dyrektorów zakładów i przedsiębiorstw będzie rozłożenie prac na poszczególnych pracowników oraz dopilnowanie aby wyznaczone prace zostały wykonane należycie i terminowo. Czuwanie nad sposobem wykonania prac budżetowych przez poszczególne jednostki organizacyjne danego związku samorządowego oraz udzielanie fachowych wskazówek obciąża z natury rzeczy w wojewódzkich związkach samorządowych naczelników wydziałów samorządowych, w miastach wydzielonych — naczelników (kierowników) wydziałów finansowych, w powiatowych związkach samorządowych — urzędników, kierujących działem finansowym tych związków.

Przyjęcie (ustalenie) preliminarza budżetowego przez kolegium organu wykonawczego może się odbyć w dwójaki sposób:

- a) albo kolegium obraduje od razu nad całością preliminarza,
- b) albo rozpatruje i ustala preliminarz etapami, przy czym najpierw preliminarze zakładów i przedsiębiorstw.

a dopiero po nich — preliminarz administracyjny; ten bowiem obejmuje całość wydatków i dochodów związku samorządowego łącznie z niedoborami i nadwyżkami zakładów i przedsiębiorstw.

Drugi sposób ma rację bytu raczej w dużych miastach oraz w tych związkach wojewódzkich, które posiadają duże i liczne zakłady (n.p. Poznański Wojewódzki Związek Samorządowy). Oczywiście w tym wypadku terminy opracowania preliminarzy poszczególnych zakładów i przedsiębiorstw powinny być wcześniejsze od terminu, w jakim ma być opracowany preliminarz administracyjny, oraz dostosowane do wielkości zakładu, względnie przedsiębiorstwa.

W obradach nad preliminarzem kolegium organu wykonawczego niezbędny jest udział naczelników (kierowników) wydziałów oraz dyrektorów zakładów i przedsiębiorstw, którzy jako bezpośredni kierownicy powierzonych im agend winni zreferować odpowiednie części preliminarza i udzielić żądanych wyjaśnień.

Ważny etap w procedurze prac budżetowych stanowi **rozpatrzenie preliminarza przez komisję finansowo-budżetową** rady narodowej. Zadaniem tej komisji jest przeanalizowanie preliminarza zarówno pod względem materialnym (moment celowości i oszczędności w wydatkach, realność wydatków i dochodów, hierarchia potrzeb), jak i formalnym (układ preliminarza) oraz sformułowanie swych wniosków na budżetowe posiedzenie rady narodowej. W normalnym trybie, zanim preliminarz zostanie skierowany do komisji finansowo-budżetowej, bywa uprzednio rozpatrywany przez komisje specjalne, jak drogową, oświatową, opieki społecznej, kontroli społecznej itp. W bieżącym roku, z uwagi na niezbędny pośpiech, celem przedłożenia preliminarza władzy nadzorczej do zatwierdzenia w wyznaczonym terminie, który nie może być przekroczony, wypadnie w wielu związkach samorządowych tok prac komisyjnych zespolić, t.j. prace wszystkich komisji połączyć na wspólnych posiedzeniach razem z komisją finansowo-budżetową. W ten sposób, dzięki bezpośredniej wymianie poglądów i analizie preliminarza nie tylko z punktu widzenia potrzeb, wysuwanych przez zainteresowane komisje, lecz również z punktu widzenia finansowych możliwości zaspokojenia tych potrzeb (komisja finansowo-budżetowa), niewątpliwie łatwiej będzie osiągnąć porozumienie w poszczególnych sprawach i znacznie zyskać na czasie.

W tym miejscu nie od rzeczy będzie nadmienić, że aczkolwiek ocena preliminarza budżetowego przez komisję finansową i jej wnioski mają zasadniczo decydujący wpływ na ustosunkowanie się rady narodowej do preliminarza, to jednak preliminarzem mogą się interesować bezpośrednio polityczne kluby radnych. Aby umożliwić wcześniejsze wyjaśnienie mogących się nasuwać wątpliwości i przyspieszyć uzgodnienie stanowiska tych klubów ze stanowiskiem komisji finansowo - budżetowej niezbędne jest doręczenie im preliminarza budżetowego z doręczeniem wspomnianej komisji, umożliwi to równoległe badanie preliminarza przez te czynniki, a preliminarz będzie mógł być wniesiony na plenum rady narodowej, jako projekt wszechstronnie uzgodniony.

Uchwalenie tak uzgodnionego preliminarza będzie możliwe na jednym posiedzeniu rady narodowej.

W toku prac budżetowych ważna rola przypada prezydium rady narodowej: koordynuje ono współpracę organów wykonawczych i komisji, czuwa nad dotrzymaniem terminów, nad pracami w poszczególnych fazach oraz wnosi preliminarz na plenum rady narodowej.

Z życia samorządu

PRZEGLĄD AKCJI KONTROLNEJ RAD NARODOWYCH W WOJ. ŚLĄSKO-DĄBROWSKIM

Rady narodowe powiatowe i miejskie miast wydziałowych w obrębie woj. śląsko-dąbrowskiego przeprowadziły w ostatnim kwartale 1947 r. 20 ważniejszych akcji kontrolnych, a w pierwszym kwartale 1948 r. — 23 akcje.

P.R.N. w Bielsku skontrolowała młyn „Społem” w Strumieniu, przy czym stwierdzono, że zboże oddawane przez rolników na fundusz aprowizacyjny magazynowane było na wolnym powietrzu, na skutek czego ulegało zepsuciu. Ponadto ujawniono kradzieże oraz używanie zepsutych wag i niecechowanych odważników, sprawę skierowano do Komisji Specjalnej.

Ta sama P.R.N. w Bielsku stwierdziła, że szkoła rolnicza w Kamienicy nie została uruchomiona, podczas gdy Wydział Oświaty Rolniczej opłacał aż 3 kierowników tejże szkoły. Wystąpiono do Urzędu Wojewódzkiego o uporządkowanie tej sprawy oraz o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności.

P.R.N. w Głubczycach przeprowadziła kontrolę zbiorów w zespole majątków P.N.Z. Raków. Stwierdzono, że na skutek niedbalstwa opóźniono zbiory i uległo zniszczeniu kilkadziesiąt ha jęczmienia, owsa i mieszanki. Sprawę przekazano do prokuratury.

M.R.N. w Gliwicach zbadała gospodarkę oddziału spożywczego w miejscowym P.C.H. Wyniki kontroli ujawniły brak artykułów żywnościowych na sumę ponad 600 tys. zł. Sprawę oddano do prokuratury.

M.R.N. w Nysie przeprowadziła inspekcję w miejscowej szkole rolniczo-ogrodniczej. Szkoła ta była nieczynna, mimo że pobierano na jej rzecz uposażenia, dotacje i stypendia. Budynki stały niewykorzystane, urządzenia niszczały. Protokół z kontroli przesłano do Komisji Specjalnej.

P.R.N. w Strzelcach skontrolowała kiszarnię kapusty w Gogolinie. Ustalono, że na skutek nadmiernego zakupu kapusty, ponad możliwości przetwórcze, 160 ton uległo zepsuciu. Wystąpiono do oddziału wołędzkiego P.C.H. o przeprowadzenie dochodzeń i ukaranie winnych.

W I kwartale 1948 r. dokonano między innymi następujących akcji kontrolnych.

M.R.N. w Bielsku zbadała dożywianie młodzieży w szkole przysposobienia przemysłowego w Bielsku. Wykryto, że na skutek niedbalstwa zepsuło się około 25 ton ziemniaków. Spowodowano zwolnienie niesumienneo intendenta.

M.R.N. w Gliwicach wykryła w rzeźni miejskiej około 7 ton zepsutego mięsa. Sprawę przekazano do Komisji Specjalnej.

M.R.N. w Bytomiu zwizytowała Dom Matki i Dziecka w tymże mieście. Ustalono, że gospodarka finansowa jest bezplanowa, a księgowość wadliwie prowadzona. Wynik kontroli przesłano z wnioskami do Zarządu „Caritasu”.

M.R.N. w Zawierciu zbadała działalność gospodarczą jednej ze szkół powszechnych. Wykryto brak odpowiednich ksiąg kasowych i magazynowych, używanie dzieci do pomocy w kuchni, niehygieniczne warunki w klasach oraz przetrzymywanie pieniędzy przeznaczonych na dożywianie dzieci przez prywatne osoby. Wystąpiono do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Katowicach o wydanie odpowiednich zarządzeń

P.R.N. w Bielsku wykryła nadużycia w nadleśnictwie państwowym w Wapienicy w postaci wystawiania asygnat na wywóz drzewa. Akta przekazano Komisji Specjalnej.

P.R.N. w Opolu badając gospodarkę Zarządu Gminy w Piotrowicach Wielkich znalazła, że pracownik referatu aprowizacji korzystał z kart żywnościowych należnych innym obywatelom. Sprawę przesłano do prokuratora.

P.R.N. w Rybniku skontrolowała wykonanie budżetu za 1947 rok przez Wydział Powiatowy. W trybie kontroli ustalono niestosowanie się do ram budżetu, niewłaściwe księgowanie niektórych wydatków oraz niezgodności i brak kontroli kilometrażu i zużycia benzyny służbowego samochodu. Wystąpiono do Wydziału Powiatowego o udzielenie wyjaśnień i wydanie zarządzeń celem naprawienia istniejącego stanu rzeczy.

Jak z powyższego widać należyście pojęta akcja kontrolna rad narodowych może i powinna wnikać we wszystkie dziedziny życia gospodarczego i społecznego oraz przyczynić się w poważnym stopniu do uzdrowienia stosunków.

Sp.

POWIATOWY OŚRODEK ZDROWIA W CZARNKOWIE

W powiatowym Ośrodku Zdrowia w Czarnkowie czynne są po 2-razy w tygodniu następujące przychodnie: przeciwgruźlicza, przeciwjaglicza, przeciwweneryczna, ogólna, szkolna, sportowo-lekarska oraz stacja opieki nad matką i dzieckiem.

Personel Ośrodka składa się z 1 lekarza, pielęgniarki, położnej i kontrolera sanitarnego. Przychodnie cieszą się wielką frekwencją, o której świadczy ilość porad udzielonych w ostatnim kwartale: w przychodni przeciwjagliczej udzielono 1360 porad (w tym stwierdzono 48 wypadków choroby); w przeciwwenerycznej — 993 porady i zabiegi (98 osob leczonych); w przeciwgruźliczej leczono 315 stałych pacjentów (w tym 179 dzieci); w stacji matki i dziecka udzielono 2308 porad (w tym 1245 pacjentów — dzieci, a 328 matek).

Obecnie P.R.N. czyni starania w kierunku uruchomienia przychodni dentystrycznej i stacji rozdziału mleka dla niemowląt. P.R.N. pragnie zwiększyć ilość personelu Ośrodka, gdyż dotychczasowa nieliczna ekipa nie może nadażyć wzrastającym potrzebom.

O UPRZEMYSŁOWIENIE POWIATU KOLSKIEGO

Powiatowa Rada Narodowa w Kole poświęciła jedno z ostatnich posiedzeń plenarnych zagadnieniom uprzemysłowienia powiatu. Zaproszony na posiedzenie przedstawiciel przemysłu zaznajomił radnych ze stanem prac przygotowawczych w tej dziedzinie.

Na terenie powiatu prowadzi się poszukiwania złóż soli potasowych, które dają pozytywne wyniki. Ponadto jesienią zostaną wznowione prace wiertnicze, mające na celu wykrycie ropy naftowej, która wg opinii fachowców znajduje się w tym terenie. Wiercenia sięgają głębokości 1500 metrów.

NOWY STATUT SZPITALA WE WRZEŚNI

Powiatowa Rada Narodowa we Wrześni uchwaliła niedawno nowe stawki opłat w szpitalu powiatowym. Stawki te będą jednakowe dla wszystkich pacjentów, a więc podział na klasy w szpitalu przestaje istnieć.

Opłaty obejmują wszystkie świadczenia za leczenie, wyżywienie i bieliznę. Wynoszą one na oddziale wewnętrznym 400 zł. dziennie, na chirurgicznym i położniczo-ginekologicznym 480 zł, a na zakaźnym 350 zł. Dla chorych z poza powiatu stawki są o 100% wyższe.

W stosunku do ubezpieczonych koszty te ponosi Ubezpieczalnia i żadnych dodatkowych opłat pobierać nie wolno. Tytułem opłat ambulatoryjnych zalecono pobierać 50% należności przewidzianych w cenniku opłat lekarskich, wydanym dla lekarzy przez władze państwowe.

WOJEWÓDZKI TEATR W KIELCACH

Teatr w Kielcach stanowi własność Wojewódzkiego Związku Samorządowego. Budżet teatru zamyka się sumą 21,7 miln. zł., w czym 2,4 miln. stanowi dopłata W.Z.S. Lwią część budżetu bo 68% pokrywa dochód z przedstawień, przynoszący rocznie blisko 15 miln. zł. Średnia frekwencja wynosi 85% pojemności teatru.

Każdą sztukę gra się przeciętnie 30 razy. Zespół aktorów liczący 30 osób, obsługuje często 2 lub 3 przedstawienia, jedno w Kielcach, inne zaś w różnych miastach na terenie województwa. Wielką trudność przy wyjazdach stanowi brak odpowiedniego środka lokomocji.

W pracy zespołu teatralnego odczuwa się dotkliwie brak centralnego ogrzewania oraz brak odpowiednich pomieszczeń na garderoby i mieszkania dla aktorów. Właściwe garderoby zajmują prywatni lokatorzy, a szereg innych lokali w budynku zajmuje P.C.H., Radiowęzeł itp. podczas gdy teatr opłaca pokoje dla aktorów w hotelu.

Samorząd miasta Kielce, którego świadczenia na rzecz teatru ograniczają się do umarzania podatku widowiskowego w kwocie ok. 1 miln. zł. rocznie, winien podjąć starania celem znalezienia lokali zastępczych dla instytucji i lokatorów zajmujących pomieszczenia w teatrze.

Należy nadmienić, że przed wojną wielokrotne próby utrzymania w Kielcach stałego zawodowego teatru kończyły się zawsze niepowodzeniem. Obecny zaś teatr funkcjonuje pomyślnie już 3 lata. Jedną z przyczyn jego dużej popularności są niewysokie ceny biletów, a ponadto szeroko stosowane ulgi i specjalne przedstawienia dla młodzieży i robotników.

W. R. N. W BIAŁYMSTOKU W AKCJI RACJONALNEGO WYKORZYSTANIA ŚWIADCZEŃ SZARWARKOWYCH

W celu racjonalnego wykorzystania świadczeń szarwarkowych w 1948 r. W. R. N. w Białymstoku wydała okólnik przypominający terenowym radom narodowym o obowiązku zwrócenia bacznej uwagi na właściwe wykorzystanie szarwarku. Nakłada on na wójtów i burmistrzów obowiązek złożenia sprawozdań z dotychczasowych prac, dotyczących tej akcji, podaje w jak sposób mogą być pokrywane wydatki pieniężne, związane z re-

alizacją szarwarku i wylicza zadania jakie w tym przedmiocie ciążyą na radach narodowych.

Niezależnie od tego, szczegółowo omawia te kwestie „Poradnik dla działaczy gminnych“ wydawany przez W. R. N. w Białymstoku, dodany, jako załącznik, do tego okólnika. Poradnik ten szczegółowo, na licznych przykładach, wyjaśnia wszelkie trudności związane z realizacją ustawy o świadczeniach w naturze: omawia technikę wymiaru, wysokość obciążeń na cele ogólne i specjalne; wyjaśnia, w jaki sposób ma być należycie wykorzystany szarwark oraz podaje wskazówki dla organów kontroli.

Biuletyn jest pożytecznym przewodnikiem w pracy dla gminnych organów samorządowych w zakresie stosowania ustawy i odda w jej realizacji bardzo duże usługi.

Podkreśla on, że racjonalne wykorzystanie szarwarku jest obecnie najważniejszym zadaniem organów samorządowych. Zaznacza, że przeważająca część tych świadczeń, szczególnie na cele drogowe i melioracyjne, powinna być wykorzystana w okresie do żniw, z kilkudniową przerwą na sianokosy. W okresie jesiennym należy się z reguły ograniczyć do umacniania robót już wykonanych.

Przy rozplanowaniu poszczególnych robót szarwarkowych powinno się uwzględnić:

- 1) zainteresowania mieszkańców podejmowanymi pracami, (odległość, korzystanie z naprawionej drogi itd.)
- 2) dostarczenie w odpowiednim miejscu i czasie materiałów budowlanych, (faszyny, żwiru, drewna, przepustów betonowych itp.).
- 3) zapewnienie sprawnego nadzoru nad podjętymi robotami,
- 4) wyznaczanie norm akordowych przy tych wszystkich robotach, gdzie istnieją możliwości określenia takich norm,
- 5) współzawodnictwo pracy, umiejętnie dostosowane do podejmowanych robót.

Niezależnie od tego biuletyn podkreśla, że organy kontroli powinny zwrócić specjalną uwagę na to, czy:

- 1) w odpowiednim terminie zarząd gminy dokonał wymiaru szacunku,
- 2) zobowiązani w porę są wzywani do robót,
- 3) roboty są należycie rozplanowane i czy w porę są dostarczane materiały,
- 4) dostateczny jest nadzór administracyjny i techniczny, (czy prowadzi się w należyty sposób kontrolkę robót, dostarczonej robocizny pieszej i sprzężajnej,
- 5) zastosowano normy akordowe, współzawodnictwo pracy, lub czy istnieją niedomagania i uchybienia, wpływające ujemnie na prowadzone roboty lub wykorzystanie szarwarku.

W. R. N. w Białymstoku zwraca baczność uwagę na należyte wykonanie robót szarwarkowych. Równowartość pieniężna tych prac w skali wojewódzkiej wyniesie 300 milionów zł. — to jest przeciętnie ponad 2 miliony zł. na jedną gminę.

T. H.

Najpóźniej w ciągu lipca wszystkie gminy wiejskie i miasta niewydzielone uchwalają swoje budżety i przedstawiają prezydentom powiatowych rad narodowych do zatwierdzenia

GMINNA RADA NARODOWA W PAWŁOWIE POW. BUSKI

Gmina Rada Narodowa w Pawłowie nakreśliła sobie dokładny plan pracy na okres od 1946 do 1949 r. i obecnie konsekwentnie realizuje swe zamierzenia.

Wycinek tego planu, dotyczący prac w 1947 r. został całkowicie wykonany.

Na specjalną uwagę zasługuje tu aktywna działalność Gminnej Komisji Kontroli Społecznej, która w ciągu tego okresu kontrolowała 7 razy działalność zarządu gminy, 5 razy spółdzielnie, 2 razy agencję pocztową i 2 razy prace sołtysów — niezależnie od tego wykonując cały szereg doraźnych kontroli.

Z inicjatywy G.R.N. na terenie gminy zawiązał się komitet do walki z analfabetyzmem, który zorganizował 7 kursów trzymiesięcznych.

G.R.N. preliminowała na 1947 r. 10.000 zł. na stypendia dla uczącej się młodzieży. Korzystało z nich 4 uczniów średnich szkół zawodowych.

Z innych prac, należy podkreślić wyremontowanie gruntowne biur zarządu gminy, remonty 5 szkół powszechnych, prace wstępne, dotyczące budowy szkoły w Swiniarach, remonty przepustów betonowych i wybudowanie 850 m. drogi bitej.

GDAŃSKA W. R. N.

Na terenie całego województwa gdańskiego przejawiał się wybitny współdziałanie rad narodowych w uroczystościach 3-ej rocznicy oswobodzenia dzielnicy pomorskiej i Gdańska od okupanta hitlerowskiego.

Rady narodowe urządzały również akademie z okazji 30-lecia Armii Radzieckiej, 100-ej rocznicy Wiosny Ludów oraz inicjowały i brały udział w wielu uroczystościach o znaczeniu ogólnym jak i lokalnym.

Organizacje społeczne: R.T.P.D., Z.W.M., O.M.T.U.R., Tow. Przyjaciół Żołnierza, Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Liga Kobiet, Tow. Burs. i Stypendiów oraz organizacja „Służba Polsce“ utrzymują bliski kontakt z terenowymi radami narodowymi udzielającymi organizacjom poparcia w wypełnianiu ich zadań.

W.R.N. przydzieliła tereny na kolonie letnie dla dzieci jak również budynki organizacjom młodzieżowym i innym społecznym na cele kulturalno-oświatowe.

Komitet Obchodu „Święta Oświaty“ przeznaczył zebrane 500.000 zł. na biblioteki publiczne i szkolne.

Na akcję biblioteczną rady narodowe uchwaliły na rok 1948 w budżetach powiatów i miast wydzielonych 26.970.000 zł, a w budżetach gminnych 1.616.584 zł. Komitety biblioteczne jeszcze nie we wszystkich gminach zorganizowano.

Na terenie całego województwa rozwinięto akcję ekshumacji poległych żołnierzy radzieckich, i stała opieką nad ich grobami spoczywającą na specjalnie wybranych Komitetach.

Członkowie Prezydium W. R. N. w drodze lustracji terenu normowali stan organizacyjny P. R. N.

Pracowało 40 lustratorów społecznych przeszkolonych przez naczelników urzędów skarbowych, skontrolowano

2613 podatników — uzyskano wzrost wpływów podatkowych.

Postępuje likwidacja odłogów. Przy dużej pomocy rad narodowych i władz administracyjnych zlikwidowano ponad 11-tysięcy ha ugorów. Organizacje pomocy sąsiedzkiej rady narodowe przeprowadziły sprawnie.

Aktywnie pracuje Komisja Rolna przy W.R.N., lustruje teren, resztówki i zaplanowuje prace z uwzględnieniem zagospodarowania Żuław.

Komisje przy W.R.N. pracują według planu uchwalonego przez W.R.N. na rok 1948.

Osiedlanie się ludności trwa nadal.

W całym województwie gdańskim widoczne jest ożywienie akcji odbudowy, szczególnie w Elblągu, w portach w Gdańsku i w Gdyni, zwrócono przy tym uwagę na potrzebę odbudowy mieszkań dla ludności pracującej.

Uruchomienie mostu na Wiśle pod Tczewem zbliżyło teren do Wybrzeża jak i do centralnych województw, wpłynęło również na wzmożenie się prac na drogach i mostach.

Spółdzielczość rozwija się, obroty wynoszą około 857 milionów złotych miesięcznie.

A. M.

NAGRODY DLA GMINY I PRZODOWNIKA PRACY

Warszawska WRN powzięła uchwałę o nagrodzeniu gminy, która wyróżni się w akcji pomocy sąsiedzkiej, w akcji siewnej lub w dobrym regulowaniu podatku gruntowego, oraz przodownika pracy w mieście.

Wyróżniona gmina otrzyma kultywator, a wyróżniony przodownik pracy zegarek od Przewodniczącego WRN.

PRN W BARTOSZCZACH WZMACNIA KONTAKT ZE SPOŁECZEŃSTWEM

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie zwróciło uwagę rad narodowych woj. olsztyńskiego na wzmocnienie kontaktu rad terenowych z miejscowym społeczeństwem. Wykonując to zalecenie, Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Bartoszczach, dla umożliwienia ludności uczestniczenia w obradach rady narodowej postanowiło informować ludność przez publiczne obwieszczenia o terminie posiedzenia rady i o projektowanym porządku dziennym.

WALKA Z ALKOHOLIZMEM W SZCZECINIE

Wojewódzka Rada Narodowa w Szczecinie uchwaliła zwrócić się do Związku Transportowców z pismem, aby podjęli akcję zmierzającą do zwalczania alkoholizmu wśród kierowców samochodowych, bowiem największa ilość katastrof samochodowych jest spowodowana przez nietrzeźwych szoferów.

OŚRODEK ZDROWIA W KRAMSKU

W maju odbyło się otwarcie gminnego ośrodka zdrowia w Kramsku z udziałem przedstawicieli władz powiatowych.

Ambulatorium ośrodka wyposażone jest w nowoczesne urządzenia lecznicze. Ośrodek będzie posiadał dwie stałe przychodnie — przeciwyjadliczą i przeciwweneryczną.

Nowe wydawnictwa

Biblioteka Szkoły Nauk Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1947-48 Księgarnia St. Kamińskiego.

Zrealizowane z zasiłkiem Ministerstwa Oświaty Wydawnictwo objęło 10 samodzielnych prac wykładowców Krakowskiej Szkoły Nauk Politycznych.

Zagadnieniom ustrojowym poświęcili swe prace:

Prof. K. Grzybowski, omawiający na tle historycznym i na tle doktryny konstytucyjnej marksizmu rozwój konstytucjonalizmu w ZSRR zakończony obrazem aktualnego ustroju państwowego ZSRR w oparciu o Konstytucję z 5.XII.1936 r.

Prof. I. St. Langrod w pracy p.t. Zagadnienia ustrojowe Francji przedstawia na tle historycznym, uwzględniając szerokie doświadczenie konstytucjonalizmu francuskiego końca XVIII wieku, oraz tendencje ustrojowe okresu międzywojennego i koncepcje ustrojowe w okre-

sie wojny (Rząd Vichy i de Gaulle), walki o nową konstytucję i ustrój Francji według Konstytucji 1946 r.

Prof. M. Jedlicki omawia skomplikowane zagadnienia politycznego ustroju Wielkiej Brytanii i Dominii. Praca omawia w krótkim wstępie historię ustroju Anglii, szerzej traktując ustrój współczesny i ustrój Brytyjskiego Imperium jako całości.

W pozostałych książkach omawiają (w objętości 60 do 120 stron) **L. Ehrlich** wstęp do nauki o stosunkach międzynarodowych, **St. Hubert** zarys rozwoju nowoczesnej społeczności międzynarodowej, **K. Bertoni** praktykę dyplomatyczną i konsularną, **F. Młynarski** zagadnienia walutowe i kredytowe w ekonomice światowej, **C. Nanke** historię dyplomacji, **Eugeniusz Kwiatkowski** przełomowe momenty nowoczesnej historii gospodarczej świata i **T. Grabowski** Brazylię i jej dzieje.

J. Starościak

Komunikat

Na skutek wpływających zapytań w sprawie wystawiania legitymacji dla pracowników związków samorządu terytorialnego i ich żon, zwraca się uwagę na przepisy rozporządzenia Ministrów: Administracji Publicznej i Ziemi Odzyskanych z dnia 4 listopada 1946 r. (Dz. Ust. R.P. Nr 64, poz. 361).

Według przepisu § 3 pkt. 2 uprawnionymi do wystawiania legitymacji według wzoru obowiązującego na kolejach są:

1) Ministerstwo Administracji Publicznej — w odniesieniu do prezydentów i wiceprezydentów m. st. Warszawy i Łodzi,

2) wojewodowie — w odniesieniu do prezydentów i wiceprezydentów innych miast wydzielonych, oraz wojewódzkich związków samorządowych,

3) prezydenci miast wydzielonych — w odniesieniu do pracowników,

4) przewodniczący wydziałów powiatowych — w odniesieniu do burmistrzów, wiceburmistrzów, wójtów, podwójcich i pracowników powiatowych związków samorządowych, miast niewydzielonych i gmin wiejskich.

Władze te wystawiają również legitymacje dla żon uprawnionych.

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Oleśnie zapytuje, „czy wójt gminy jest pełnoprawnym członkiem gminnej rady narodowej z głosem decydującym, czy też wchodzi do rady z urzędu z głosem doradczym“.

Wójt wybiera gminna rada narodowa. Wójt może być przez gminną radę narodową wybrany lub z grona rady jak i z poza jej grona. Jeśli wójt wybrany jest z grona rady wchodzi nadal w skład rady narodowej jako pełnoprawny jej członek, jeśli wójtem zostanie wybrana osoba z poza grona rady wówczas ten wójt w skład rady narodowej wogóle nie wchodzi. Inaczej mówiąc wójt może być jednocześnie radnym ale może nim i nie być. Samo sprawowanie urzędu wójtowskiego nie jest podstawą wejścia w skład gminnej rady narodowej.

Jeśli jednak wójt jest członkiem rady gminnej to odnosi się do niego zastrzeżenie, że nie może brać on udziału w obradach rady, które dotyczą jego osoby. Jeżeli zaś nie jest członkiem gminnej rady narodowej to zwykle rady narodowe zapraszają go do udziału w posiedzeniach — ale wtedy bierze on udział w posiedzeniach rady z głosem jedynie doradczym i tylko w tym zakresie, w jakim dopuści go sama rada.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Rybniku zapytuje:

1) Czy Powiatowy Związek Samorządowy dzierżawiąc od Państwowego Funduszu Ziemi majątek rolny i cegielnię może na podstawie art. 8 ustawy z 30.I. 1948 o zbywaniu i dzierżawie oraz o przekazywaniu na własność związków samorządu terytorialnego niektórych kategorii mienia państwowego z mocy samego prawa, stać się właścicielem tych nieruchomości — oraz jak należy postąpić w razie, gdyby nieruchomości te, z mocy samego prawa przeszły na własność Powiatowego Związku Samorządowego.

Odpowiedź.

Powiatowy Związek Samorządowy nie jest właścicielem tych nieruchomości.

Uzasadnienie.

W ustawie z 30.I. 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 75) należy odróżnić: zbycie, dzierżawę oraz przekazanie na własność związków samorządu terytorialnego niektórych kategorii mienia państwowego. Związki samorządu terytorialnego mogą otrzymać na własność tylko mienie państwowe, wyliczone w art. 1 ustęp 1 punkt 1 i 2 wspomnianej ustawy — natomiast mienie należące

do Państwowego Funduszu Ziemi będą mogły tylko nabyć lub wdzierżawić (art. 1 ustęp 2 tejże ustawy). Wniosek z tego, że mienie znajdujące się w dyspozycji Państwowego Funduszu Ziemi nie będzie przekazywane na własność związkom samorządu terytorialnego.

Na marginesie tego pytania należy zaznaczyć, że związek samorządowy może prowadzić cegielnię wyłącznie tylko dla własnego budownictwa i dla celów własnej polityki budowlanej, a samorządowe gospodarstwo rolne nie może być prowadzone w celu zysku a jedynie dla zaspokojenia potrzeb samorządu.

2) Czy na podstawie obowiązujących przepisów prawnych akty sprzedaży majątku samorządowego, dokonane podczas okupacji, są ważne i czy wpis hipoteczny, uczyniony na tej podstawie, nadal obowiązuje.

Odpowiedź.

Przedstawiony stan faktyczny nie wyjaśnia całkowicie sprawy. Odpowiedź na powyższe pytanie może być dana dopiero po dokładnym zaznajomieniu się z wszelkimi okolicznościami sprawy. Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1945 r. o mocy obowiązującej orzeczeń sądowych wydanych w okresie okupacji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr. 25 poz. 151) wszelkie wpisy hipoteczne i rejestrowe na rzecz urzędów publicznych - prawnych państwa niemieckiego ulegają wykreśleniu w każdym czasie z urzędu lub na wniosek osób zainteresowanych.

Wyjaśnienie szczegółowe o powyższej sprawie da najbliższy sąd grodzki po zapoznaniu się z całością sprawy.

Wydział Powiatowy Suski zapytuje jak'e uposażenie przysługuje przewodniczącemu wydziału powiatowego na terenie Ziemi Odzyskanych z powiatowego związku samorządowego? — Czy 100% dodatek oblicza się również od dodatku wyrównawczego? — Czy przewodniczącemu wydziału powiatowego przysługują świadczenia w naturze z powiatowego związku samorządowego jak światło, opał.

Sprawy poruszone w pytaniach są uregulowane w art. 59 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294). W myśl tego przepisu przewodniczący wydziału powiatowego pobiera z funduszu powiatowego związku samorządowego stały dodatek pieniężny, który stanowi 100% jego uposażenia. Dodatek ten zgodnie z okólnikiem Nr. 98 z dnia 31.XII. 1947 r. M. Z. O. dla ziem odzyskanych (tak samo zresztą i dla ziem dawnych) oblicza się w ten sposób, że w skład tego dodatku wchodzi uposażenia zasadnicze, dodatek lokalny, dodatek funkcyjny wraz z dodatkiem do dodatku funkcyjnego. Inne elementy uposażenia pobierane ze Skarbu Państwa nie wchodzi w skład dodatku samorządowego, a w szczególności nie wchodzi w skład tego dodatku ani dodatek wyrównawczy ani dodatek „związany z pełnieniem służby”. (10.000 zł.)

Do świadczeń w naturze mają zastosowanie przepisy art. 59 wyżej cytowanej ustawy z 1933 r.

Stanisław Ślubowski

Zarząd Miejski miasta Koszalina zapytuje: Czy budynki na gospodarstwach rolnych, położonych w granicach miasta Koszalina, podlegają przepisom dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu (Dz. U. R. P. Nr. 4 poz. 27 z 1946 r.) czy słuszne jest stanowisko komisarza ziemskiego

uzasadniające, że wszystkie budynki mieszkalne na gospodarstwach rolnych nie podpadają pod przepisy wspomnianego dekretu, którego moc rozciągnięta została na teren m. Koszalina rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31.X. 1946 r.

Odpowiedź.

Wobec wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 października 1946 r. o rozciągnięciu mocy dekretu o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu na m. Koszalina, budynki na gospodarstwach rolnych, położonych w granicach administracyjnych miasta, podlegają przepisom powołanego dekretu i stanowisko komisarza ziemskiego nie jest słuszne.

Uzasadnienie.

Użytkownicy zamieszkujący budynki ponemieckie i uprawiający grunta z przydziału Urzędu Ziemskiego. referatu osiedleńczego przy starostwie względnie z PUR'u podpadają pod przepisy dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr. 49 poz. 279). W myśl art. 17 wspomnianego dekretu, „jedna osoba nabyć może tylko jedno gospodarstwo (działkę)”. Pod pojęciem gospodarstwa należy rozumieć obszar gruntu wraz z budynkami mieszkalnymi i gospodarczymi z inwentarzem żywym i martwym w ilości odpowiadającej potrzebom danego gospodarstwa i wielkości rodziny użytkownika. W takim wypadku stanowisko Komisarza Ziemskiego byłoby słuszne.

Jeśli natomiast gospodarstwo położone jest w granicach administracyjnych miasta, w którym obowiązuje dekret o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu, wielkość budynku mieszkalnego nie zawsze odpowiada wielkości rodziny użytkownika, a często je przewyższa.

Pozostawienie do wyłącznej dyspozycji użytkownika obiektu mieszkalnego o większej ilości mieszkań, które mogłyby odnajmować bez wiedzy władzy kwaterunkowej, stanowiłoby zaprzeczenie dekretu o publicznej gospodarce lokalami i kontroli najmu.

Fakt wkroczenia władzy kwaterunkowej nie uszczupla w niczym praw nabywcy gospodarstwa, a jedynie reguluje gospodarkę lokalami w sensie zaspokojenia głodu mieszkaniowego.

J. Hakowski

Uzupełnienie w sprawie zapytania Zarządu Miejskiego w Mikstacie o kontroli w spółdzielni Samopomocy Chłopskiej

W związku z wątpliwościami co do trybu kontroli spółdzielni wyjaśnić należy, że o terminie zamierzonej kontroli każdej spółdzielni powiadomić należy władze nadzorujące pracę spółdzielni aby umożliwić delegatowi władz nadzorczych (Związek Rewizyjny Spółdzielni — Centr. Związek Spółdzielczy), obecność przy przeprowadzeniu kontroli spółdzielni przez Komisję Kontroli Społecznej.

Zarząd gminy Nowa Wieś Królewska przedstawia następujący wypadek. W 1945 r. na żądanie władz Milicji Obywatelskiej wprowadzono obowiązkową stróżę nocną w gminie. Do stróży obowiązani byli wszyscy obywatele. W czasie pełnienia stróży jeden z mieszkańców gminy został postrzelony przez złodziei. Obecnie zwrócił się on o wypłatę renty wypadkowej. Kto rentę tę ma wypłacać?

W sprawach tych Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zajmuje stanowisko (Ino 990/10-8-1948), że osoba, która doznała uszkodzenia zdrowia w czasie wykonywania nakazanych przez władze zadań, ma prawo ubiegania się o zaopatrzenie inwalidzkie na podstawie art. 21 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.34 o świadczeniach osobistych (Dz. U.R.P. 1939 Nr 55 poz. 354). Poszkodowany w tej sprawie zwrócić się winien do właściwego Obwodowego Urzędu Inwalidzkiego.

Zarząd Miejski miasta Miejska Górka zapytuje: W oparciu o przepis art. 34 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R.P. Nr. 40, poz. 198 z 1947 r.) wprowadzony został podatek od posiadania względnie użytkowania przedmiotów zbytku. Podatnik, któremu nałożono podatek od posiadanego fortepianu, odwołał się do Wydziału Powiatowego i uzyskał umorzenie na zasadzie art. 36 tegoż dekretu. Zarząd Miejski zapytuje zatem, czy pobieranie podatku od przedmiotów zbytku podpada pod przepis art. 36 i czy podatek może być nadal pobierany.

Odpowiedź:

Wprowadzony przez Zarząd Miejski podatek od posiadania wzgl. użytkowania przedmiotów zbytku narusza przepisy dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 198 z 1947 r.).

Uzasadnienie:

Art. 34 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych zezwala gminom miejskim i wiejskim na wprowadzenie podatku od części mieszkalnych, które ze względu na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób zamieszkujących lokal uważać należy za zbędne (podatek od zbytku mieszkaniowego). „Wolno również gminom miejskim i wiejskim wprowadzić podatek od innych źródeł nie wymienionych w dekreście (art. 35), za wyjątkiem „podatku od majątku i podatku od kapitałów i rent, oraz podatku od „posiadania przedmiotów majątkowych, od artykułów objętych monopolami państwowymi oraz od świadczeń przedsiębiorstw państwowych lub pozostających pod zarządem państwowym“ (art. 36 ustęp 1 i 3). Posiadanie fortepianu nie stanowi „części mieszkalnych, które ze względu na swe przeznaczenie lub w stosunku do liczby osób zamieszkujących lokal uważać należy za zbędne“, stanowi natomiast „przedmiot majątkowy“ nie podlegający opodatkowaniu. Decyzja Wydziału Powiatowego była zatem słuszna.

J. Hakowski

Zarząd gminy Mikulczyce zapytuje: Zjednoczenie Przemysłu Węglowego w Zabrze posiada budynki zamieszkałe przez górników. Górnicy ci opłacają od sierpnia 1946 r. czynsz mieszkaniowy z zastosowaniem zniżki 50%. W związku z tym zachodzi pytanie:

a) czy należy przyjąć za podstawę do wymiaru podatku od nieruchomości i podatku od lokali czynsz według zastosowanej zniżki 50%,

b) czy do wymiaru tych podatków należy przyjąć wartość czynszową, ustaloną na podstawie komisyjnego badania, względnie

c) czy należy przyjąć za podstawę do wymiaru czynsz z przed sierpnia 1946 r.

Odpowiedź:

Za podstawę do wymiaru podatku od nieruchomości i podatku od lokali należy przyjąć faktycznie płacony czynsz z tytułu najmu.

Uzasadnienie:

W odniesieniu do podatku od nieruchomości — zgodnie z art. 21 ustęp 1 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 40, poz. 198 z 1947 r.) — „podstawę opodatkowania stanowi czynsz z tytułu najmu należny za rok poprzedzający rok podatkowy“. Ponieważ Zjednoczenie Przemysłu Węglowego zmniejsza czynsz z tytułu najmu o 50%, przeto władza wymiarowa ustalić winna podatek od nieruchomości z zachowaniem tej zniżki.

W odniesieniu do podatku od lokali ma zastosowanie rozdział IV dekretu o podatkach komunalnych, a w szczególności przepisy art. 28 — 30. I tu podstawą opodatkowania jest roczny czynsz — w konkretnym wypadku zmniejszony o 50% — będący dla władzy wymiarowej dostatecznym dowodem dla ustalenia wysokości podatku od lokali zmniejszonego o 50%. Jeśli w ten sposób obliczony czynsz byłby niższy niż czynsz za rok 1939 stosować należy stawki czynszowe (jako podstawę obliczeniową podatku) równe stawkom z 1939 r., a to zgodnie z art. 28 cytowanego dekretu.

J. H.

Jedna z gromad w powiecie Ostrów Mazowiecka pragnie wystąpić o podział na dwie gromady. Gromada ta posiada jednak wspólne grunta nadziałowe (wspólnoty) i ma wątpliwości, czy wobec istnienia tej wspólnoty możliwe jest przeprowadzenie podziału gromady na dwie gromady samodzielne.

Odpowiedź:

Istnienie wspólnoty nie stanowi przeszkody w dokonaniu podziału gromady na dwie samodzielne jednostki. Likwidację wspólnoty można przeprowadzić w trybie ustawy z dnia 4 maja 1938 r. o uporządkowaniu wspólnot gruntowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 33, poz. 290 z 1938 r.).

J. Hakowski

Członkowie P. R. N. w Garwolinie zapytują, „czy bezpartyjni członkowie rady powiatowej mogą zorganizować swój klub i czy przedstawiciel ich będzie miał prawo brać udział w posiedzeniach komisji międzypartyjnej“.

W kluby organizują swoich członków partie polityczne. Bezpartyjni nie stanowią zwartej grupy o jednokowych przekonaniach politycznych. Również organizacja komisji międzypartyjnych jest formą uzgadniania poglądów i wystąpień w konkretnych sprawach przedstawicieli określonych partii politycznych. Ze względu na to, że bezpartyjnych ani faktycznie, ani tym bardziej formalnie (prawnie) nie można traktować jak swego rodzaju „partii“ politycznej, przedstawiciele bezpartyjnych nie mogą sobie rościć pretensji do uczestnictwa w komisjach międzypartyjnych.

Komisje międzypartyjne, w konkretnym wypadku, jeśli to uważają za słuszną, mogą zwracać się do poszczególnych osób nie należących do żadnej partii o wyrażenie swej opinii na komisji międzypartyjnej.

Starostwo powiatowe w Elku zapytuje: 1) czy konieczne jest zatwierdzenie uchwał wydziału powiatowego przez prezydium powiatowej rady narodowej. 2) czy

art. 7 dekretu z dn. 23.XI.44 może być stosowany przez prezydium P.R.N. w stosunku do uchwał wydziału.

ad 1) Uchwały wydziału powiatowego nie podlegają zatwierdzeniu prezydium powiatowej rady narodowej. Uchwały jednak powiatowej rady narodowej jak i uchwała prezydium powiatowej rady narodowej w sprawach samorządowych są dla wydziału powiatowego wiążące (np. wysokość subwencji dla gmin z funduszków powiatowych przy okazji zatwierdzenia budżetów gminnych).

ad 2) Uchwały wydziału powiatowego w trybie art. 7 listopadowego dekretu samorządowego mogą być zawieszane w wykonaniu — jak to wyraźnie stanowi § 1 tego artykułu jedynie przez prezydium W. R. N. (lub Radę Państwa). Nie może natomiast zawieszać wykonania tych uchwał prezydium P. R. N.

Wydział Powiatowy w Jaśle zapytuje: Czy Zarząd Gminny jako władza podatkowa I instancji, jest uprawniony w toku odwołania do zmiany swojej decyzji w trybie art. 148 ust. 1 postępowania podatkowego, jeżeli uzna, że odwołanie zasługuje w całości lub w części na uwzględnienie.

Odpowiedź: Zarząd Gminny, jako władza podatkowa I instancji jest uprawniony do zmiany decyzji.

Uzasadnienie:

Dekret z dnia 16.V. 1946 r. o postępowaniu podatkowym (D.U.R.P. Nr. 27, poz. 174) w art. 2 ustęp 3 ustalił zasadę, że władzą naczelną podatkową w zakresie danin publicznych pobieranych na rzecz Skarbu Państwa jest Minister Skarbu, w zakresie zaś danin publicznych pobieranych na rzecz samorządu terytorialnego — Minister Admin. Publicznej (Minister Ziem Odzyskanych).

W art. 148 pkt. 1 dekret upoważnia władze podatkowe I instancji do zmiany swej decyzji „w granicach upraw-

nień udzielanych władzom podatkowym pierwszej instancji przez władzę podatkową naczelną w drodze rozporządzenia“.

W odniesieniu do danin publicznych pobieranych na rzecz Skarbu Państwa, Minister Skarbu, jako naczelną władzę podatkową, wydał rozporządzenie z dnia 1.XII. 1946 r. (D.U.R.P. Nr. 5, poz. 27 z 1947 r.): W myśl § 16 tego rozporządzenia „urząd skarbowy może sam zmienić swoją decyzję, jeżeli uzna, że odwołanie zasługuje w całości lub części na uwzględnienie, a zmniejszenie daniny nie przekroczy kwoty 10.000 zł.“.

Wprawdzie do dnia dzisiejszego brak jest rozporządzenia wykonawczego Ministra Admin. Publ. (Ministra Ziem Odzyskanych) jako naczelnej władzy podatkowej dla danin publicznych pobieranych na rzecz samorządu terytorialnego, to jednak na zasadzie art. 160 dekretu o postępowaniu podatkowym Zarząd Gminny, jako władza podatkowa I instancji dla tych danin może wznowić postępowanie i zmienić swą pierwotną decyzję, jeżeli uzna, że wszystkie okoliczności przemawiają za uwzględnieniem ich w całości lub w części.

J. Hakowski

Miejska Rada Narodowa w Skawinie zapytuje „czy Miejska Rada Narodowa obowiązana jest stosować ściśle postanowienia art. 3 i 4 ustawy samorządowej do wyboru wiceburmistrza“.

Przepisy art. 3 i 4 ustawy samorządowej z 1933 r. zostały w części uchylone przez ustawodawstwo po roku 1944 częściowo zaś stosowanie tych przepisów stało się niemożliwe wobec zmiany stosunków faktycznych (np. roczny pobyt i przesiedlenie) z tego też względu ściśle stosowanie tych artykułów do wyborów wiceburmistrza nie może mieć zastosowania, aczkolwiek niektóre zasady wyrażone w tych artykułach nie straciły i obecnie swej aktualności.

Wiadomości urzędowe

OKÓLNIK Nr. 44

w sprawie kontroli dokonywanej w szkołach

W związku z okólnikiem Ministerstwa Oświaty z 24.XI. 45 r. powstała wątpliwość, czy rady narodowe mają prawo dokonywania kontroli szkół.

W związku z tymi wątpliwościami Kancelaria Rady Państwa podaje do wiadomości co następuje:

Ministerstwo Oświaty z dn. 11.V.48 r. wydało okólnik Nr. 10 mocą którego uchyliło poprzednie swe zarządze-

nie i stwierdziło, że rady narodowe są uprawnione do kontroli działalności szkół.

Z uwagi na specjalne zagadnienia, wiążące się z pracą szkoły, jak również ze względu na celowość utrzymywania stałego kontaktu władz szkolnych z radami narodowymi, Kancelaria Rady Państwa zaleca informować o zamierzonej kontroli władze przełożone instytucji kontrolowanej i w miarę możliwości dokonywać kontroli przy współudziale delegata władz szkolnych lub w obecności kierownika szkoły.

Powiatowe Rady Narodowe winny regulować rachunki za prenumeratę zbiorowo za wszystkie gminy, podając koniecznie szczegółowy wykaz wpłat rad gminnych.

Adres Redakcji: Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr 3, bud. 4. Kancelaria Rady Państwa, tel 89000, wewn 263

Redaktor naczelny H. Kurkowska, przyjmuje interesantów codziennie od 13 — 15.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 126 zł.

Konto PKO I - 6800

Redakcja rękopisów nie zwraca

Prenumeratę przyjmuje Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“, Warszawa, Daszyńskiego 16.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“ Drukarnia Nr 2. Spółdz. Wyd. „Czytelnik“ Marszałkowska 3/5 B-52377